

BİLİM ve TEKNİK

C İ L T 4 1 S A Y I 4 8 9

"Benim mânevi mirasım ilim ve akıldır"
Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan V.

Prof. Dr. Nüket Yetiş

Genel Yayın Yönetmeni

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Çiğdem Atakuman (cigdem.atakuman@tubitak.gov.tr)

Yayın Kurulu

Güldal Büyükdamgacı Alogan

Efser Kerimoğlu

Ahmet Onat

Mehmet Mahir Özmen

Ferit Öztürk

Yayın Koordinatörü

Duran Akca (duran.akca@tubitak.gov.tr)

Araştırma ve Yazı Grubu

Alp Akoğlu (alp.akoglu@tubitak.gov.tr)

Bülent Gözcelioğlu (bulent.gozcelioglu@tubitak.gov.tr)

Serpil Yıldız (serpil.yildiz@tubitak.gov.tr)

Elif Yılmaz (elif.yilmaz@tubitak.gov.tr)

Grafik Tasarım - Uygulama

Ayşegül D. Bircan (aysegul.bircan@tubitak.gov.tr)

Ödül Evren Töngür (odul.tongur@tubitak.gov.tr)

Web Uygulama

Sadi Atılcan (sadi.atilcan@tubitak.gov.tr)

Mali Koordinatör

H. Mustafa Uçar (mustafa.ucar@tubitak.gov.tr)

Okur İlişkileri - İdari Hizmetler

İbrahim Aygün (ibrahim.aygun@tubitak.gov.tr)

Vedat Demir (vedat.demir@tubitak.gov.tr)

Sema Eti (sema.eti@tubitak.gov.tr)

Zehra Şen (zehra.sen@tubitak.gov.tr)

Gezegeneimize mavi rengini veren, yaşamın kaynağı su... Bedenimizdeki oranında meydana gelebilecek en küçük eksilme yaşamımızı tehlikeye atıyor. Mevsimin şu en sıcak günlerinde, susuzluğumuzu ve bedenimizdeki su kaybını gidermenin yollarını kolayca bulmanın rahatlığını yaşadığımız günler sayılı olabilir. Araştırmalar, bunun nedenini yalnızca küresel ısınmaya bağlamanın da doğru olmadığını gösteriyor. Dünyanın sularının yalnızca %2.5'lik bir kısmı "tatlı." Bunun da sadece %1'i içilebilir. Bu %2.5'in %1'ine de tek başına sahip değiliz; yaşam döngüsü içerisindeki tüm diğer canlılarla birlikte paylaşmak zorundayız. Bencillik edip tümüne sahip olmaya gücümüz yeter, ama yaşamımızı sürdürmemiz olanaksızlaşır o zaman...

Endişelenmeyin, henüz kıtlık çekmeyecek kadar suyumuz var hepimize yetecek. Tek sorun, var olan bu suyun ne kadar hakkaniyetle dağılacığı, hem insanoğlu için, hem de bu mavi gezegenin diğer sakinleri için. Dünyada yaklaşık 2 milyar insan su fakiri ülkelerde yaşıyor. Biz ise su zengini olduğumuzu düşünmekte ne kadar haklıyız? Kapak konusu yaptığımız Su Fakirliği yazısı, öngörülerin çok üzerinde seyreden nüfus artışı ve kentleşme ile büyüyen su sorununun çözümüne tek çarenin bütünleşik su yönetimi olduğunu bize bir kez daha hatırlatıyor. Bizlere düşense bu konudaki duyarlılığımızı yitirmeden, bireysel olarak da sorumluluklarımızı yerine getirmeye çalışmak.

Hızla kaybolmakta olan tür çeşitliliğini korumak için çeşitli girişimler var. Bunlardan biri de bitki çeşitliliğini korumak için oluşturulan tohum bankaları. Tohum bankaları, aslında tohumların düşük sıcaklık ve nem koşullarında uzun sürelerle korunabildiği özel depolar. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre 100'den fazla ülkede, 1400 gen bankası bulunuyor ve 6,5 milyon örnek bu bankalarda saklanıyor. Tohum bankaları aracılığıyla çeşitliliği korumanın halen tartışılan birçok ahlakî yönü var. Ama bankalar kurulmaya devam ediyor. Norveç'in Kuzey Kutup bölgesine yakın Svalbard takımadalarında 28 Şubat'ta açılan tohum bankasının kuruluş amacı, olası bir küresel çaplı felakete karşı tohumları güvende tutarak tarımı devam ettirebilmek. Bu olası küresel felaket gelene kadar ise tohum koleksiyonu sahibi yatırımcılar, tarımı nasıl tekellerine alabileceklerinin hesaplarını yapmaya çoktan başlamışlar. Yapımı için 9 milyon dolar harcanan Svalbard tohum bankası, toplam 268.000 farklı tür tohumla dünyanın en büyük tohum bankası olacak. Tohum bankalarını ele alan yazımızda da belirtildiği gibi, giderek tekelleşen tohum şirketlerine bağlı kalmaktan kurtulmak için kendi çeşitlilik ve türlerimizi korumaya yönelik sistemli çalışmalara vereceğimiz destek ve yatırımla, tek tipleşen dünyaya kazandırabileceğimiz çok şey var. Sevgiyle...

Çiğdem Atakuman

Yazışma Adresi : Bilim ve Teknik Dergisi Atatürk Bulvarı No: 221
Kavaklıdere 06100 Çankaya - Ankara
Yazı İşleri : (312) 427 06 25 (312) 427 23 92
Faks: (312) 427 66 77
Satış-Abone-Dağıtım : (312) 467 32 46 (312) 468 53 00/1061 ve 3438
Faks: (312) 427 13 36
TÜBİTAK Santral : (312) 468 53 00
Adres : Atatürk Bulvarı, 221 Kavaklıdere 06100 Ankara

Internet : www.biltek.tubitak.gov.tr
e-posta : bteknik@tubitak.gov.tr
ISSN 977-1300-3380
Fiyatı 3,50 YTL (KDV dahil)
Yurtdışı Fiyatı 5 Euro.
Dağıtım : Turkuvaaz Dağıtım
Baskı : Promat Basım Yayın A.Ş. www.promat.com.tr
Tel: (0212) 622 63 63